

УДК 796.42 (477)

ОЦІНЮВАННЯ ПОТЕНЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ УКРАЇНСЬКИХ ЛЕГКОАТЛЕТІВ ПЕРЕД ІГРАМИ XXX ОЛІМПІАДИ В ЛОНДОНІ 2012 РОКУ

Тетяна САМОЛЕНКО¹, Олександр АПАЙЧЕВ²

¹Класичний приватний університет

Інституту здоров'я, спорту та туризму, м. Запоріжжя

²Державна служба молоді та спорту України

Анотація. У статті аналізуються результати виступів українських легкоатлетів на відповідальних змаганнях 2011 року. Визначено види легкої атлетики, в яких показники українських спортсменів відповідають світовому рівню, а також слабкі види. Дається прогнозування результатів виступу збірної команди України з легкої атлетики на Олімпійських іграх у Лондоні.

Ключові слова : змагання, результат, Олімпійські ігри, команда, легка атлетика, спортсмен.

Постановка проблеми. Олімпійські ігри з легкої атлетики, як медалемісткого виду спорту, завжди привертала увагу багатьох уболівальників світу, зокрема й українців. Однак лише 1996 року в Атланті (США) збірна України на Іграх Олімпіади була представлена як команда незалежної держави. З того часу Олімпійські ігри стали однією з основних спортивних подій країни. Оскільки виступи українських легкоатлетів на Іграх Олімпіади коливаються, вони викликають великий інтерес у не лише пересічних громадян. На Олімпіаді в Атланті (1996) завойовано чотири нагороди, у Сіднеї (2000) – дві; в Афінах (2004) – чотири; у Пекіні (2008) – п'ять. Разом – 15 медалей. Порівняно з іншими виступ у Сіднеї був оцінений як провальний. Серед 27 українських чемпіонів олімпійських ігор легкоатлети ставали лише тричі переможцями: Інеса Кравець у потрійному стрибку 1996 року в м. Атланті (США); Юрій Білоног у штовханні ядра 2004 року в м. Афінах (Греція); Наталія Добринська у 7-борстві 2008 року в м. Пекіні (Китай).

Тому актуальним вважається доцільний відбір членів до збірної команди України з легкої атлетики на основі детального аналізу виступів спортсменів у відповідальних змаганнях 2011 року, що представлятиме Україну на XXX Іграх Олімпіади. Збірна команда України з легкої атлетики брала участь у таких міжнародних змаганнях як зимовий Кубок Європи з метань, зимовий чемпіонат Європи, Кубок Європи зі спортивної ходьби, командний чемпіонат Європи у Стокгольмі, Кубок Європи з багатоборства, чемпіонат Європи серед молоді (Острва, Чехія), Всесвітня Універсіада, чемпіонат світу в Дегу (Корея). До основних міжнародних змагань 2011 року належать: Командний чемпіонат Європи у Стокгольмі (червень) та чемпіонат світу в Дегу (Корея), який проходив з 27 серпня по 4 вересня. Попри те, відбулася низка змагань в Україні, в яких легкоатлети виборювали право виступу на цих змаганнях.

Тема підготовки та виступу спортсменів на міжнародних змаганнях та Іграх Олімпіад постійна для розкриття проблем у працях відомих науковців у галузі спорту [1-4]. Виступи українських легкоатлетів на Олімпійських іграх відіграють важливу роль у представленні держави на міжнародній спортивній арені, у світі. Тому до полеміки щодо аналізу результатів українських легкоатлетів на відповідальних змаганнях слід долучитися науковців, які мають практичний досвід як спортивної, так і тренерської діяльності. Тема є актуальною й підлягає детальному вивченню.

Мета дослідження: прогнозування результатів збірної команди України з легкої атлетики на Олімпійських іграх у Лондоні.

Завдання дослідження:

1. Провести аналіз результатів виступу легкоатлетів збірної команди України у відповідальних змаганнях 2011 року.
2. Виявити рівень розвитку видів легкої атлетики в Україні.
3. Визначити перспективи виступу легкоатлетів збірної команди України з легкої атлетики.

Методи дослідження: аналіз літературних джерел, аналіз протоколів відповідальних змагань 2011 року.

Результати дослідження. Першими відповідальними змаганнями для легкоатлетів став чемпіонат України, в якому відбувся відбір на чемпіонат світу в Дегу. Серед команд перше місце виборола команда Донецької області (1938 очок), харків'яни були другими (1598 очок), третьою на п'єдестал піднялася команда Київської області (1590 очок). Після змагань у склад команди для виступу в Дегу увійшло 60 спортсменів.

Аналізуючи протоколи змагань з результатами українських легкоатлетів [5], зупинимося на моментах, що непокоять найбільше. На Чемпіонаті світу в Дегу Україна посіла 10-те командне місце. Українські легкоатлети здобули 1 золоту і 1 бронзову медалі. Чемпіонкою світу стала українська стрибунка потрійним Ольга Саладуха (Донецьк) з результатом 14,94 м. Її особистий рекорд – 14,98 м. Раніше вона виборола золоту медаль у потрійному стрибку на чемпіонаті Європи 2010 року в Барселоні з результатом 14,81 м.

Бронзовим призером стала жіноча команда в естафеті 4 по 100 м з результатом 42,51 с. До її складу увійшли: Олеся Повх (Запоріжжя), Наталя Погребняк (Харків), Марія Ремінь (Запоріжжя - Донецьк) і Христина Стуй (Київ - Івано-Франківськ).

Олеся Повх прославилася ще на Континентальному кубку 2010 року в Спліті в естафеті 4 по 100 м, завоювавши срібну медаль, здобула золото на чемпіонаті Європи в Барселоні 2010 року в естафеті 4 по 100 м, а також золото в бігу 60 м на чемпіонаті Європи у закритих приміщеннях 2011 року. Найкращий результат О.Повх у бігу на 100 м, що продемонстрований у липні 2009 року в Донецьку, становить 11,29 с. Наталя Погребняк та Марія Ремінь - чемпіонки Європи в Барселоні 2010 року в естафеті 4 по 100 м. Особистий рекорд Н. Погребняк на 100 м дорівнює 11,17 с, він був установлений у травні 2011 року в Ялті. Дистанцію 200 м Н.Погребняк найшвидше пробігала за 23,44 с в липні 2008 року в Ялті. Особисті рекорди Марії Ремінь – 7,15 с у бігу на 60 м у закритих приміщеннях (12 березня 2011 р. в Парижі) та 11,27 у бігу на 100 м (червень, 2011 р.). Христина Стуй – учасниця Олімпійських ігор у Пекіні, чемпіонка Кубка Європи 2011 року в естафеті 4 по 100 м, призерка Всесвітньої Універсіади у бігу на 100 м. Разом із Н. Погребняк (Харків), Є. Бризгіной (Луганськ, Київ) та А. Тігімець (Київ) у естафеті 4x100 м вона стала переможницею Всесвітньої Універсіади. Продемонстровані результати можуть вивести їх володарок до олімпійських фіналів. В естафеті 4 по 100 м серед жінок Україна у світовому рейтингу – 4. У чоловічому спринті Україна поки-що не може претендувати на медалі.

У бігу на 400 м серед жінок виявлено лідера – Єфремову Антоніну (Донецьк), яка з результатом 50,88 с (Дегу, 2011) спроможна досягати високих світових стандартів і стабільна у виступах. Н.Пігіда (Київ) має результат – 51,61 с. Обидві спортсменки виконали ліцензійний норматив «А».

У бігу на 400 м з бар'єрами є підстави на найкращі сподівання. У сезоні 2011 року кращий виступ (5 місце) мала досвідчена А.Рабченюк (Київ - Дніпропетровськ), яка постійно поліпшує свій результат (54,18 с). Позитивну динаміку показників демонструють спортсменки молодіжного віку в бігу на 400 м з бар'єрами – А. Ярощук (Дніпропетровськ) та А. Тігімець (Київ). Вони перемагають на міжнародних змаганнях спортсменів свого вікового рівня та серед дорослих. Спортсменки виконали олімпійський ліцензійний норматив «А».

У бігу на 400 м з бар'єрами серед чоловіків у сезоні 2011 року продовжує успішно виступати С. Мельников (Одеса), який виконав олімпійський ліцензійний норматив «А».

У жінок у бігу на 800 м 5 спортсменок виконали олімпійський норматив «А». Це призерка командного чемпіонату Європи Л. Лобанова (Київ), Н. Лупу (Чернівецька обл.), переможниця Всесвітньої Універсіади О. Завгородня (Чернігівська обл.), а також Т. Петлюк (Київ) та Ю. Кревсун (Донецька обл.). Дві спортсменки виконали олімпійський норматив «А» у бігу на 1500 м – призерка Командного чемпіонату Європи А.Міщенко (Харків) та Н. Тобіас (Донецьк). У бігу на 800 і 1500 м серед чоловіків сподіваємося на позитивні зміни.

У чемпіонаті світу в Дегу жіноча естафетна команда України 4 по 400 м у складі: Пігіда Наталія, Рабченюк Анастасія, Ярощук Анна, Єфремова Антоніна, Завгородня Ольга, виборола 5 місце з результатом 3.23,86 с (кращий результат сезону).

У групі марафонців олімпійські ліцензії вже отримали три спортсменки: Т.Гамера-Шмирко (Чернівці) – 2:28.14 с, О.Бурковська (Вінниця) – 2:34.21 с, Ю.Рубан (Київська обл.) – 2:27.00 с. На чемпіонаті світу жіноча команда посіла 5 командне місце. У марафоні чоловіки О. Сітковський та І. Бабаріка виконали ліцензійні нормативи на Чемпіонаті України в Білій Церкві.

Три спортсменки виконали олімпійський норматив «А» у спортивній ходьбі на 20 км: О.Яковенко (Вінниця), Н.Боровська (Волинь) та О.Шумкіна (Донецьк). У чоловіків цієї групи нормативи «А» у змаганнях 2011 року виконали О.Казанін (Донецьк, 50 км), Р.Дмитренко (Київська обл., Донецьк, 20 км), А.Ковенко (Вінниця, 20 км) та Н.Коваленко (Київська обл., Донецьк; 20 км), а також норматив «В» – І.Лосєв (Київська обл., Донецьк, 20 км). Найвдаліше в сезоні виступав Р.Дмитренко (Київська обл., Донецьк, 20 км), який був призером європейських змагань та посів 7 місце на чемпіонаті світу.

Стрибки у довжину представляла на Чемпіонаті світу Рибалко В., яка посіла 15 місце, стрибнувши на 6,45 м. У чоловіків у даному виді позитивної тенденції на лідерство світового рівня не спостерігається. Потрійний стрибок Шеріф Ель-шеріф (Дніпропетровськ) на 17 м 72 см вивів його в лідери української легкої атлетики після виступу на Чемпіонаті Європи серед молоді у Острові.

У стрибках із жердиною покладаємося на одного з нинішніх європейських лідерів Максима Мазурика. Чоловіки-висотники: Д.Дем'янюк (Львів) з результатом 2,35 м, А.Проценко (Херсон) – 2,31 м та Б.Бондаренко (Харків) – 2,30 м є претендентами на виступ в Олімпійських іграх-2012.

У групі метань покладаються надії на отримання медалей у метанні списа як у чоловіків (Р.Авраменко, його результат – 82,51 м), так і в жінок (В. Ребрик (АР Крим), її результат – 58,50 м). За результатами протоколів міжнародних змагань серед фіналістів українських легкоатлетів у штовханні ядра, метанні диска й молота не виявлено. У штовханні ядра олімпійський норматив «А» виконав А.Семенов (Одеса) з результатом сезону – 19,45 м. У метанні молота відбулася зміна поколінь. Однак А.Сокірський (АР Крим) був призером командного чемпіонату Європи та вже виконав олімпійський норматив «В». У жінок І. Секачова (Київська обл.) має олімпійський норматив «В».

У групі металників диску вдало почала сезон К.Карсак (Одеса), яка перемогла в Командному чемпіонаті Європи, виконала олімпійський норматив «А». Олімпійський норматив «В» виконала Н.Семенова (Донецьк), яка поновила тренування після важкої травми. У чоловіків металників диску І.Гришин (Київська обл.) має норматив «В».

Великі надії покладаються на семиборку Наталю Добринську (Вінниця), яка на Чемпіонаті світу в Дегу була лише п'ятою, хоча й поліпшила свій попередній результат на 207 очок. Підготовка Н.Добринської проводиться з удосконалення технічної підготовленості у таких видах як бар'єрний біг, метання списа, біг на 800 м. Основне завдання семиборки – поліпшувати результати в слабких для неї видах і не погіршувати в решті. В сезоні 2011 року результат олімпійського нормативу «А» також продемонструвала Л.Йосипенко (К.обл.), а нормативу «В» – А.Федорова (К. обл.). Покращання результатів цих спортсменок за рахунок відповідної технічної та психологічної підготовки надає впевненості на гідний виступ у Іграх Олімпіади 2012 року. У десятиборстві серед чоловіків вдало виступає О.Касьянов (Запоріжжя), його результат - 8132 очки.

Таким чином, у міжнародних змаганнях 2011 року 71 легкоатлет України продемонстрував результати, які надають право на отримання олімпійської ліцензії. Олімпійський ліцензійний норматив «А» виконали 48 легкоатлетів, серед них: жінок – 33, чоловіків – 15. Олімпійський ліцензійний норматив «В» виконали 23 спортсмени: 13 жінок та 10 чоловіків. Аналіз рейтингу результатів легкоатлетів у світовому топ-листі 2011 року показує, що у двадцятку кращих увійшли 26 спортсменів України (жінки - 18 ; чоловіки – 8), у вісімку кращих (претенденти на виступи у фіналах головних змагань) – 5 результатів (жінки – 3; чоловіки – 2). Крім того, до вісімки кращих увійшли 2 командні результати – естафети 4 по 100 м та 4 по 400 м (жінки).

Ці ліцензії одержали легкоатлети за виступи 2011 року, для того щоб наперед сформувати 11 місячний план підготовки й підвести пік спортивної форми на Олімпіаду-2012.

Висновок. За проведеним аналізом результатів виступу легкоатлетів збірної команди України у відповідальних змаганнях 2011 року встановлено, що Україна на Олімпійських іграх у Лондоні традиційно претендує на 4–5 медалей. Виявлено високий рівень розвитку бігу на спринтерські дистанції та у потрібному стрибку жінок. Низький рівень підготовки спортсменів-метальників у штовханні ядра та метанні молота. Решта видів легкої атлетики в Україні розвинуті на доброму та задовільному рівнях. Перспективи виступу легкоатлетів збірної команди України з легкої атлетики визначено при обговоренні результатів дослідження.

Перспективи подальших розвідок. Надалі планується оцінити виступи легкоатлетів України на окремих міжнародних відповідальних змаганнях.

Список літератури

1. Підсумки чемпіонатів світу 2005-2006 рр. з олімпійських видів спорту й перспективи виступу збірних команд України на Іграх ХХІХ Олімпіади в Пекіні / В. О. Дрюков, Ю. О. Павленко, Г. В. Коробейніков, С. В. Дрюков, М. П. Кірієнко, А. Ю. Шидловський // Актуальні проблеми фізичної культури і спорту: зб. наук. пр. – К. : ДНДІФКС, 2006. – № 11. – С. 4-57.
2. Дрюков В. А. Перспективы выступления сборных команд Украины на Играх ХХІХ Олимпиады в Пекине / В. О. Дрюков, Ю. О. Павленко, С. В. Дрюков // Современный олимпийский спорт и спорт для всех : тез. докл. ХІ Междунар. науч. конгр. – Минск, 2007. – Ч. 1. – С. 91-93.
3. Платонов В. Н. Анализ спортивных результатов и оценка потенциальных возможностей украинских спортсменов перед Играми ХХІХ Олимпиады в Пекине 2008 года / В. Н. Платонов, В. О. Дрюков, Ю. О. Павленко // Наука в олимпийском спорте. – 2007. – № 3. – С. 5-16.
4. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения : учебник тренера высшей квалификации / В. Н. Платонов. – М. : Советский спорт, 2005. – С. 121-129.
5. Протоколи міжнародних змагань з легкої атлетики 2011 року [Електронний режим]. – Режим доступу: <http://www.uaf.org.ua>

ОЦЕНКА ПОТЕНЦИАЛЬНЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ УКРАИНСКИХ ЛЕГКОАТЛЕТОВ ПЕРЕД ИГРАМИ ХХХ ОЛИМПИАДЫ В ЛОНДОНЕ 2012 ГОДА

Татьяна САМОЛЕНКО, Александр АПАЙЧЕВ

*Классический частный университет, г. Запорожье
Института здоровья, спорта и туризма*

Аннотация. В статье анализируются результаты выступлений украинских легкоатлетов на ответственных соревнованиях 2011 года. Определены виды легкой атлетики, в которых показатели украинских спортсменов соответствуют мировому уровню, а также слабые виды. Дается прогнозирования результатов выступления сборной команды Украины по легкой атлетике на Олимпийских играх в Лондоне.

Ключевые слова: соревнования, результат, Олимпийские игры, команда, легкая атлетика, спортсмен.

POTENCIAL EVALUATION OF UKRAINIAN ATHLETES OPPORTUNITIES XXX OLIMPIC GAMES IN LONDON 2012

Tatiana SAMOLENKO, Oleksandr APAYCHEV

*Classical Private University, Zaporizhya
Institute of Health, Sport and Tourism*

Annotation. The results of Ukrainian athletes performance on responsible competition of 2011 are analyzed in an article. The types of track and field athletic, indexes of Ukrainian team that was on the world level and weak types were defined. We give a prediction of the results of the Ukrainian national team during the Olympic Games in London.

Key words: competition, result, Olympic Games, team, track and field athletic, athlete.